

Biståndspolitiskt program

Socialdemokraterna i utrikesutskottets inriktning för
bistånds- och utvecklingspolitiken

Bakgrund

Den här mandatperioden har inneburit enorma försämringar för det svenska biståndet. Enprocentsmålet har övergivits, kontakten med civilsamhället har brutits, fattiga och utsatta människor har övergivits och långsiktiga samarbeten har avslutats. Sverige har bidragit till att förvärra en redan svår situation för många i världen.

Sverige är inte längre en stabil och konsekvent samarbetspartner. Tvärtom motverkar Sveriges biståndspolitik numera sina egna syften. Regeringen har bland annat medvetet låtit bistandsmedel gå till korruption, som vi sett i Somalia.

Omläggningen av biståndspolitik har skett utan att regeringen samrått med berörda civilsamhällesorganisationer och utan någon parlamentarisk utredning. Regeringen har inte eftersträvat någon bred politisk förankring.

Det var mot den bakgrunden som Socialdemokraterna i utrikesutskottet under januari - september 2025 bjöd in över 70 civilsamhällesorganisationer, forskare och näringslivsföreträdare till ett antal rundabordssamtal för att prata om framtidens bistånd.

Syftet har varit att ta del av allt kunnande och låta de som dagligen jobbar med utvecklingsfrågor och bistånd få komma till tals. Vi ville höra deras inställning, förslag och åsikter om vilka frågor som de tycker är viktigast för ett bra och effektivt bistånd.

Under hösten tog skivarbetet fart och i december skickades kapitel ut till de som varit med på rundabordssamtalen för kommentarer och inspel. Under januari slutfördes arbetet, och föreliggande program lanserades på ett event 17 februari 2026 där de som bidragit på olika sätt var inbjudna.

Det här programmet utgör Socialdemokraterna i utrikesutskottets inriktning för framtidens bistands- och utvecklingspolitik, och kommer att vara vägledande för oss under kommande mandatperiod.

Morgan Johansson

Alexandra Völker

Olle Thorell

Linnéa Wickman

Annika Strandhäll

Johan Büser

Azra Muranovic

Stockholm, februari 2026

Innehåll

Bakgrund	2
Innehåll.....	3
En förändrad världsordning	4
Grundläggande principer	4
Samstämmighet, Agenda 2030 och de globala målen	6
Finansiella förutsättningar för ett effektivt bistånd.....	6
Styrning och aktörer.....	7
Kommunikation, folkbildning och legitimitet	8
Teman	9
I. Demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer.....	9
II. Hållbar fred och gemensam säkerhet	9
III. Klimatet.....	10
IV. Jämställdhet och feministisk utvecklingspolitik.....	11
V. Barns rättigheter	12
VI. En fri och rättvis handel, hållbara investeringar och företagande.....	12
VII. Utbildning och omställning	13
VIII. Facklig organisering och arbetstagares rättigheter	14
IX. Forskning och kapacitetsbyggande	15
X. Global hälsa.....	16
XI. Sociala trygghetssystem.....	16
Humanitärt bistånd	17
Geografiskt fokus	18
i. Bilateral landstrategier.....	18
ii. Ukraina	18
iii. Palestina	19
iv. Afrika	20

En förändrad världsordning

Det globala stödet för utvecklingssamarbete har minskat kraftigt. Många länder har skurit ner sina biståndsbudgetar, avslutat utvecklingsstrategier och dragit sig ur länder de tidigare arbetat i samtidigt som de globala behoven ökar. Utvecklingsnivån i världen backar i en takt vi aldrig tidigare skådat samtidigt som den ekonomiska ojämlikheten och politiska maktkoncentrationen ökar kraftigt.

Den världsordning som vi byggt upp sedan andra världskrigets slut vacklar – en ordning som bygger på internationellt samarbete, internationell rätt, och internationella institutioner. I detta läge är en av de mest strategiskt viktiga frågorna att värna och stärka den regelbaserade världsordningen.

Rysslands fullskaliga och brutala invasion av Ukraina har förändrat förutsättningarna i internationell politik. Kriget är ett tydligt brott mot folkrätten och internationell lag. Ryssland har lämnat den europeiska säkerhetsordningen och utgör det största hotet mot vår säkerhet för överskådlig tid.

Den nya amerikanska administrationens tullkrig och negativa hållning till såväl multilateralism som utvecklings- och klimatarbete samt dess nedlåtande inställning till europeisk säkerhet är ytterligare en stor källa till oro. USA:s uttryckta vilja att expandera sitt territorium och brist på respekt gentemot allierades gränser också helt oacceptabel.

Ryssland och Kina är djupt involverade och driver ett mycket aktivt påverkansarbete i Latinamerika, Mellanöstern, Afrika och Asien. Dessa kontinenter är en del i en geopolitisk maktkamp – militärt, politiskt, ekonomiskt och värderingsmässigt. Krig härjar i flera länder, som Sudan och Kongo, med katastrofala följor för civilbefolkningen. Fortsatt stöd ska ges till FN-processen för det västsahariska folkets rätt till självbestämmande genom en folkomröstning. I Mellanöstern är läget mycket allvarligt. En varaktig fred i Gaza måste garanteras. I Iran och Afghanistan fortsätter de religiösa regimernas förtryck av kvinnor och flickor. Globalt växer auktoritära och antidemokratiska krafter.

I dessa oroande tider ska Sverige vara en stark global röst för demokrati, fred och säkerhet, fördjupa samarbeten med likasinnade partners och öka samarbetet med det globala syd. Sverige ska fortsätta att stå upp för den regelbaserade världsordningen och verka för värden som mänskliga rättigheter, demokrati, frihet, solidaritet, multilateralism och hållbar ekonomisk utveckling. Arbetet med att bekämpa fattigdom och möta klimatutmaningen ska intensifieras.

Grundläggande principer

Internationellt bistånd och utvecklingssamarbete är en del av vår säkerhetspolitik och en investering i gemensam säkerhet, både för Sverige och världen. Ett effektivt bistånd är ett starkt svenskt intresse då det stärker vår säkerhet och konkurrenskraft. Svenskt bistånd har under årtionden varit avgörande för det goda anseende fortfarande åtnjuter i omvärlden. En värld med mindre fattigdom och förtryck, färre konflikter och mindre korruption – och med ökad jämställdhet, starkare demokratiska institutioner och ökat välstånd - bidrar till en

stabilare omvärld, vilket i sin tur stärker Sveriges säkerhet, välbefinnande och trygghet. Fattigdomsbekämpning, demokrati och säkerhet går hand i hand. Bistånd är en investering i en säkrare, fredligare och bättre värld för alla.

Utvecklingssamarbetet ska utgå från de internationella överenskommelserna och åtagandena om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer och bygga på dialog, lokalt ägarskap och långsiktighet. Utvecklingssamarbetet ska präglas av ett rättighetsperspektiv med fattigdomsbekämpning i fokus och utgå från behov och perspektiv hos människor som lever i fattigdom.

Målet är att människor ska ha förutsättningar att själva förbättra sina levnadsvillkor och leva i trygghet, med makt och inflytande över sina liv. Jämställdhetsperspektivet och arbetet med att stärka alla kvinnors och flickors egenmakt ska liksom barnrättsperspektivet genomsyra utvecklingssamarbetet. Hbtqi-personers rättigheter ska garanteras internationellt och diskriminering på grund av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck ska stoppas. Hänsyn till miljö- och klimatfrågor ska också säkerställas.

Vår principiella inställning är att biståndet succesivt ska öka och att vi ska tillbaka till en procent av BNI. Svenskt bistånd ska användas till både långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd. Biståndet bör vara obundet.

Det finansiella stödet till det multilaterala systemet och framför allt FN ska upprätthållas. Stödet ska huvudsakligen ges i form av kärnstöd. Kärnstöd bidrar till ett långsiktigt stabilt multilateralt system där Sveriges politiska prioriteringar får större genomslag.

Utvecklingssamarbetet ska baseras på evidens, beprövad erfarenhet, effektivitet med fokus på bästa möjliga resultat. Sveriges bistånd ska hålla hög internationell kvalitet när det gäller både effektivitet, metoder, antikorruption och transparens. Att Sverige är drivande i lärande och kapacitetsutveckling på dessa områden inom multilaterala organisationer, internationell forskning och metodutveckling bland biståndets aktörer är därför prioriterat.

Korruption är ett allvarligt hinder för utveckling. Sverige ska ställa tydliga krav på att biståndet används rätt. Aktörer ska ställas till svars när oegentligheter upptäcks. För att nå framgång krävs ett ömsesidigt ansvarstagande för resultat, där förutsättningarna för att nå uppsatta mål och kraven för biståndsinsatserna är tydliga och där uppföljning sker kontinuerligt. Det är självklart att kontroll och riskanalys av svenskfinansierade biståndsinsatser alltid ska göras. Det samma gäller revision och resultatredovisning.

Oavsett om människor lämnar sina länder på grund av krig, fattigdom eller klimatförändringarna är det viktigt att stötta det långsiktiga utvecklingssamarbetet för att förebygga ofrivillig migration. Dessa länders ekonomiska och sociala utveckling ska stärkas. Bistånd är inte ensam lösningen, men ett starkt och effektivt internationellt utvecklingssamarbete och ett generöst välkoordinerat humanitärt bistånd är en viktig del. Samtidigt måste biståndet bygga på ömsesidig respekt mellan parterna. Biståndet ska, med undantag för civilsamhällesstöd och humanitärt bistånd, till exempel kunna villkoras så att länder tar emot egna medborgare som utvisas från Sverige.

Samstämmighet, Agenda 2030 och de globala målen

Behovet av samstämmig, konsekvent politik är lika aktuellt nu som tidigare men politiken behöver uppdateras. Vi vill införa en ny samstämmighetspolitik som bygger vidare på erfarenheterna från Politiken för global utveckling (PGU), men med tydligare koppling till Agenda 2030. Agenda 2030:s styrka ligger i att den visar hur olika delar av samhällsutvecklingen hänger samman, vilket är avgörande i en tid av flera parallella och överlappande kriser.

Sveriges politik ska vara samstämmig. Det innebär att alla politikområden ska sträva mot en hållbar, fredlig och rättvis utveckling, från lokal till global nivå. Samstämmighetspolitiken ska genomsyras av ett rättighetsperspektiv som garanterar såväl individers politiska och medborgerliga rättigheter som deras ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Detta kommer till uttryck i den centrala principen att ingen ska lämnas utanför - att de mest utsatta ska nås först. Målkonflikter inom exempelvis utvecklings-, handels- och säkerhetspolitik behöver hanteras mer systematiskt.

Agenda 2030-arbetet behöver en nystart och ansträngningarna för att genomföra agendan och nå de globala målen ska prioriteras. Tydliga mål, indikatorer och regelbunden uppföljning ska säkerställa att politiska beslut bidrar till de globala målen. Myndigheter och andra aktörer ska få tydliga direktiv hur agendan ska genomföras och kunskap från näringsliv, civilsamhälle, forskare och andra berörda parter ska användas i genomförandet.

Finansiella förutsättningar för ett effektivt bistånd

De senaste åren har det skett en dramatisk nedskärning av det svenska biståndet, som sjunkit ned mot 0,7 procent av BNI. Det är FN:s miniminivå. Det är långt ifrån där Sverige tidigare har legat och denna utveckling måste brytas. Biståndet ska öka successivt så att det återigen når 1 procent av BNI.

Sverige bör investera i innovativa och kostnadseffektiva insatser för att möta ett ökat globalt behov och maximera den begränsade biståndsbudgeten. Svensk biståndsfinansiering bör underlätta gemensamma insatser för humanitärt, utvecklings- och fredsbyggande arbete.

I en omvärld där behoven ökar behöver fler alternativa finansieringskällor användas. Fler företag kan engageras för att bidra med kapital och kunskap. Dessutom bör utvecklingssamarbetet med filantropiska stiftelser öka. Sverige kan, tillsammans med andra givarländer och EU, samordna finansiering av återuppbyggnadsinsatser i krigsdrabbade länder.

OECD/DAC:s riktlinjer och regelverk för vad som får räknas som bistånd ska följas. Dessa säkerställer att bistånd används till just fattigdomsbekämpning och global utveckling. De medger även redovisning av vissa flyktingkostnader i Sverige som bistånd. Att ta emot flyktingar är också en solidaritetshandling. Vi accepterar avräkningar enligt OECD/DAC:s riktlinjer, men dessa ska hanteras restriktivt. Vi ska verka för att regelverket för avräkningar inte breddas.

För att biståndet ska ha ökad effekt behöver fattiga länders skulder minska kraftigt. En del låg- och medelinkomstländer betalar mer i räntekostnader och amorteringar på internationella lån än vad de kan investera i välfärd som hälsa och utbildning. Många tvingas också göra kraftiga nedskärningar i välfärden för att kunna betala sina långgivare. Vi vill att Sverige ska driva på för systemförändringar för ytterligare skuldavskrivningar. Vi vill se en skuldavskrivning för de fattigaste länderna där alla kreditgivare deltar. En sådan process ska genomföras på ett ansvarsfullt sätt och med tydliga riktlinjer som ska säkerställa att de frigjorda resurserna används till insatser för att minska fattigdom och främja hållbar och rättvis utveckling.

Styrning och aktörer

Ett effektivt och trovärdigt internationellt bistånd fordrar tydlig styrning, systematisk uppföljning och transparent redovisning av resultat. Samtidigt måste det finnas en balans mellan finansierarnas kontroll och utförarnas handlingsutrymme. Om kontrollerna blir för omfattande riskerar resurser att flyttas från utvecklingsarbete till administration. Därför vill vi se en mer tillitsbaserad styrning med fortsatt tydliga krav på att biståndet används korrekt och enligt OECD DAC:s kriterier för officiellt utvecklingsbistånd (ODA). Det är också angeläget att Sida som expertmyndighet har förtroendet att fatta beslut i enlighet med regleringsbrev. Detaljstyrningen ska minska.

Transparensen i ansökningsprocesserna bör öka och samverkan mellan humanitärt bistånd, utvecklingssamarbete och fredsarbete stärkas. Fleråriga biståndsstrategier ger förutsägbarhet för partners och respekt för Sverige som biståndsgivare vilket i sin tur bidrar till ett mer effektivt bistånd.

Egeninsatsen bör utformas så att den ökar civilsamhällets bidrag till det svenska biståndet och samtidigt stärker den folkliga förankringen och kunskapen om biståndet. Civilsamhällets förmåga att mobilisera de egna leden och resurserna måste stärkas. Stödet ska stimulera medlemsaktiviteter, insamling och folkligt engagemang - inte ersätta dem.

Folkrörelserna och civilsamhället spelar en nyckelroll för engagemanget i globala utvecklingsfrågor och ett starkt och livskraftigt civilsamhälle är en förutsättning för fria, hållbara och demokratiska samhällen. Facken har en särskild roll i svenskt utvecklingssamarbete, inte minst genom sina globala nätverk.

Civilsamhällets organisationer har genom sitt långvariga internationella engagemang byggt upp förtroendefulla relationer. Deras nära kontakt med lokalsamhällen och förståelse för kontexter gör att de kan verka där andra aktörer har begränsad tillgång. I instabila lägen kan den lokala närheten vara en avgörande styrka. Genom att stödja lokala och nationella aktörer säkerställs ett träffsäkert bistånd, kostnadseffektiva insatser, hållbarhet och långsiktigt ansvarstagande.

I många samhällen spelar kyrkor och andra religiösa aktörer en betydande roll och är ofta de institutioner människor har störst förtroende för. Det är viktigt att ha kunskap om dessa aktörers särskilda funktion för att nå framgång i insatser för fred och konfliktarbete. Ett

långsiktigt hållbart samarbete inom detta område förutsätter respekt för människors religions- och övertygelsefrihet

Näringsliv och forskarsamhälle är viktiga och strategiska partners i utvecklingssamarbetet. I samverkan med Sida bidrar de med innovation, expertis och finansiering som stärker länders utveckling mot bättre levnadsförhållanden och ökad demokrati.

EU är en central global utvecklingspolitisk aktör med stor kapacitet att driva effektiva insatser för fattigdomsbekämpning. Sverige ska bidra till att stärka EU:s roll som en konstruktiv och solidarisk kraft inom utvecklingspolitiken och säkerställa att svenska prioriteringar får genomslag i arbetet. Detta arbete ska genomföras tillsammans med likasinnade länder.

De multilaterala organisationerna, i synnerhet FN, är centrala för normbildning, internationell rätt, fredsbyggande och krishantering. FN är också en viktig utrikesplattform för Sverige. Sverige ska därför öka sitt stöd till FN och dess organisationer samt stödja FN:s reformprocess. Genom det multilaterala utvecklingssamarbetet kan svenskt stöd användas effektivt och samordningsbördan för mottagarländer minska, i linje med åtaganden för utvecklingseffektivitet.

Kommunikation, folkbildning och legitimitet

Folkrörelser och civilsamhällets organisationer är demokratiska nyckelaktörer som bidrar till folkbildning, opinionsbildning, granskning och ansvarsutkrävande, både i Sverige och internationellt. I en tid då utrymmet för civilsamhället krymper globalt och civilsamhällets aktörer allt oftare ifrågasätts är det av yttersta vikt att stödja ett fritt och starkt civilsamhälle.

Biståndets folkliga förankring är avgörande för biståndets legitimitet. Civilsamhället, forskare och andra intressenter måste ha möjlighet att kommunicera, berätta vad som görs och dela resultat. Det är viktigt att samarbetsorganisationer i partnerländer ges möjlighet att berätta om sina erfarenheter, resultat och utmaningar. Deras röster bidrar till ökad förståelse, kunskap, ömsesidigt lärande och en verklighetsnära bild av samarbetet.

Vi vill att folkrörelsernas och civilsamhällets påverkansroll i utvecklingsarbetet ska stärkas. Ett väl fungerande samspel mellan regeringen och civilsamhället är viktigt. Därför ska ramverket för dialog mellan regeringen och det svenska civilsamhället stärkas, och principerna i de Gemensamma åtagandena följas.

Informations- och kommunikationsanslaget är en investering i demokrati och folkbildning samtidigt en motståndskraft mot desinformation. Genom att ge civilsamhället förutsättningar att informera, sprida resultat och granska biståndet stärks transparensen och det demokratiska samtalet om Sveriges roll och ansvar i världen. Anslaget ska möjliggöra långsiktig folkbildning snarare än kortsiktiga projekt och det ska öka.

Teman

I. Demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer

Det svenska utvecklingssamarbetet ska leda till att minska klyftorna i världen, främja demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet, stärka rättsstaten, motverka korruption, samt främja ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling. I varje del av Sveriges utvecklingssamarbete – från fattigdomsbekämpning till klimatarbete – ska vi konsekvent stärka demokratiska aktörer och motverka auktoritära krafter. Det stärker också vår egen säkerhet.

Utvecklingssamarbetet ska bidra till att bygga upp och stärka demokratiska styrelseskick, fria politiska partier, fackföreningar, civilsamhällesorganisationer, folkrörelser och institutioner. Människors möjligheter att organisera sig i politiska partier och civilsamhällesorganisationer ska förbättras och demokratiska system och strukturer stärkas genom dialog och samverkan. Vi vill öka demokratistödet för att stärka demokratiska aktörer, rättsstatens principer och god förvaltning. Stödet till valprocesser och valmyndigheter ska öka för att säkerställa valintegritet, transparens och allmänhetens förtroende för demokratiska val. Detta kan ske genom samarbete med aktörer som Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE).

Utvecklingssamarbetet ska också bidra till att stärka samhällets motståndskraft mot desinformation och otillbörlig påverkan som underminerar demokratiska processer. Människorättsförsvarare, fria och oberoende medier samt organisationer som granskar makten ska ges ökat stöd.

Välfungerande, oberoende och rättssäkra institutioner på olika nivåer och med hög kapacitet är centralt för en demokratisk utveckling och för att individer ska kunna åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Sådana institutioner är en förutsättning för att garantera rättsstatens principer, stärker hållbarheten och motståndskraften i ett samhälle och är avgörande för hur väl reformer kan genomföras.

Civilsamhället och folkrörelser har en särskild betydelse för demokratisk utveckling, byggandet av en demokratisk kultur och respekten för de mänskliga rättigheterna. Självständiga civilsamhällesorganisationer ska stödjas i sitt arbete och i sin rätt att verka.

II. Hållbar fred och gemensam säkerhet

Det är grundläggande att alla människor kan leva sina liv i trygghet och säkerhet. Respekten för internationell rätt inklusive internationell humanitär rätt är en grundförutsättning för fred och säkerhet. Fred är också en förutsättning för hållbar ekonomisk och social utveckling.

Bistånd kan, tillsammans med andra insatser så som fredsbevarande internationella styrkor, bidra till att skapa säkerhet för medborgarna, bevara fred och förhindra krig. Svenskt utvecklingssamarbete ska prioritera långsiktigt stöd även till länder som befinner sig i konflikt.

Genom att minska fattigdom, öka inkludering och stärka samhällen kan utvecklingssamarbete förebygga de underliggande orsakerna till konflikter, påtvingad migration och instabilitet.

Diplomati och dialog är Sveriges främsta verktyg för en fredlig utveckling och ska användas konsekvent även i förhållande till styren vars politik och värderingar skiljer sig från Sveriges. Folke Bernadotteakademin spelar här en viktig roll och ska utvecklas. Det är centralt att värna ett välfungerande internationellt samarbete mellan länder för att säkerställa gemensam säkerhet och uppnå vår strävan efter fred och frihet. Vi vill öka stödet till såväl freds- och nedrustningsorganisationer som forskning och utbildning inom freds- och konfliktfrågor.

Civilsamhället har en viktig roll i arbetet för fred och säkerhet och bidrar med lokal kunskap och legitimitet och behöver därför inkluderas i både fredsförhandlingar och beslut om fred och säkerhet. Det lokala civilsamhället kan också spela en avgörande roll i att identifiera tidiga varningssignaler för att hantera problem innan väpnad konflikt bryter ut. Det svenska civilsamhället bidrar med kunskap och stöd till lokalt fredsbyggande och utför i Sverige ett omfattande folkbildningsarbete.

Kvinnors perspektiv och jämställda deltagande måste prioriteras. För varaktiga och hållbara fredsavtal är det väsentligt att kvinnors deltagande i medlingsinsatser ökar. Ytterligare åtgärder ska tas för att skydda kvinnors och flickors rättigheter i krig och konflikt, särskilt från sexuellt och genderbaserat våld. Sveriges utvecklingssamarbete ska bidra till implementeringen av FN:s agenda för kvinnor, fred och säkerhet.

III. Klimatet

Sverige ska vara ledande i det globala arbetet för klimatomställning, Agenda 2030 och Parisavtalets genomförande.

Biståndet till klimatanpassning ska prioriteras och resurser gå till de mest sårbara och fattiga länderna. För att inte missa målet för klimatbiståndet är det nödvändigt att vända den trend där länder minskar sina klimatsatser i de mest sårbara länderna till förmån för utsläppsminskningar i medelinkomstländer. Långsiktig och hållbar klimatfinansiering kräver nya, innovativa lösningar som inte är beroende av regeringars årliga budgetprocesser.

Klimatbiståndet måste bidra till att minska fattigdom, främja jämlikhet och stärka motståndskraften hos utsatta grupper, utan att öka deras skuldbörda. Klimatbiståndet via FN ska stärkas, exempelvis via Gröna klimatfonden och Fonden för klimatrelaterade skador och förluster. Vi vill att stödet till Anpassningsfonden och Fonden för de minst utvecklade länderna ska återupprättas.

Klimat och säkerhet måste kopplas samman med insatser för att förebygga konflikter och bygga hållbar fred och motståndskraftiga samhällen. Investeringarna i detta ökar samhällens anpassningsförmåga och motståndskraft och minskar samtidigt osäkerhet. Vi vill därför fortsätta satsningarna i biståndet på uthållig social och mänsklig utveckling, såsom utbildning, jämställdhet och inkluderande institutioner. I detta ingår också att säkra människors försörjning samt att driva på klimatomställning och anpassning.

Omställningen måste vara rättvis och inkluderande – med arbetstagare och fackliga organisationer som aktiva deltagare. Genom lokalt ägandeskap och kapacitetsbyggande blir klimatåtgärderna mer träffsäkra och samhällena bättre rustade att möta klimatförändringarnas effekter. Att stödja småskaliga jordbrukare i att klimatanpassa sitt jordbruk och minska utsläppen är avgörande för att främja hållbara levnadsvillkor och minska jordbrukets miljöpåverkan.

Människors tillgång till rent vatten, sanitet och hygien (WASH) ska ges ökad prioritet i klimatinvesteringar eftersom det idag utgör en mycket liten del av de totala åtgärderna. Denna fråga är grundläggande för hälsosystem, fattigdomsbekämpning och klimatanpassning och stärker dessutom flickors skolgång samt kvinnors rättigheter, egenmakt och självbestämmande.

IV. Jämställdhet och feministisk utvecklingspolitik

Sverige ska vara en självklar, pålitlig partner i frågor om kvinnor och flickors rättigheter och vara en tongivande försvarare av jämställdhet globalt, nationellt och lokalt. En mer jämställd värld ökar säkerheten och är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling globalt.

Utvecklingsarbetet ska ha ökad jämställdhet som uttalat mål, vilket bland annat innebär att resurser fördelas på ett jämställt sätt. Flickor och kvinnor ska ha makt över sina egna liv samtidigt som deras medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska främjas. Vi vill att Sverige ska vara ledande i FN:s arbete för ekonomisk jämställdhet. Den nedåtgående utvecklingen i andel bistandsprojekt med en jämställdhetskompont ska vändas med målet att allt svenskt bistånd bidra till jämställdhet.

Den globala backlash som drivs av extremkonservativa och auktoritära aktörer inom anti-genderrörelsen och som målmedvetet och aktivt motverkar jämställdhet, hbtqi-personers rättigheter och Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) ska mötas med kraft. Sverige ska föra en uppdaterad feministisk utrikespolitik liksom en feministisk utvecklingspolitik. Det innebär att Sverige åter går före och uthålligt driver på det globala jämställdhetsarbetet som kan bryta de maktstrukturer, djupt rotade normer och diskriminerande lagstiftning som håller flickor och kvinnor tillbaka. Ett större fokus måste också läggas på att motverka destruktiva och skadliga maskulinitetsnormer genom insatser som riktas till och inkluderar pojkar och män.

Kvinnorätsorganisationer samt feministiska och ungdomsledda organisationer som arbetar för jämställdhet behöver få långsiktigt och flexibelt stöd för att stärka gräsrotsrörelser med stark lokal förankring och kunna verka och vara en välfinansierad motkraft till de konservativa djupt anti-feministiska strömningar.

SRHR ska vara ett prioriterat område inom svensk utvecklingspolitik och Sverige en stark röst för att garantera tillgången till SRHR globalt. Våra resurser behövs nu mer än någonsin för att stärka tillgången till tidig sexualupplysning, preventivmedel, säkra aborter, mödravård, tillgång WASH under menstruation, graviditet och förlossning, och andra hälsotjänster när stora delar av det globala biståndet tagits bort.

Sverige ska stå upp för jämställdhet även i de svåraste kontexterna och i situationer av extrem fattigdom. Flickors och kvinnors rättigheter ska konsekvent prioriteras i svenskt utvecklingsarbete även där motståndet är som störst och behoven som mest akuta. Vi vill att det multilaterala systemet stärks i jämställdhetsfrågor.

V. Barns rättigheter

Att prioritera och skydda barns rättigheter här och nu är inte bara en investering i individens framtid, utan något som långsiktigt bidrar till att bygga stabila, rättvisa, inkluderande och fredliga samhällen.

Utvecklingspolitiken ska ha ett starkt barnrättsperspektiv och utgå från Barnkonventionen och de fyra grundläggande principerna: barns bästa, icke-diskriminering, barns delaktighet och barns rätt till liv och utveckling. Barns rättigheter, behov och röster ska vägas in i alla biståndsbeslut, inte bara genom riktade projekt. Vid förändringar, bör barnkonsekvensanalyser genomföras. Barnrättsperspektivet ska lyftas fram i dialog med samarbetsländerna, multilaterala organisationer och andra partners och vara en integrerad del av alla biståndsstrategier.

Sociala trygghetssystem riktade till barn, såsom barnbidrag, är avgörande för att minska barnfattigdom, stärka familjers motståndskraft och säkerställa barns rätt till en trygg uppväxt. Barns rättigheter och möjligheter att fullfölja sin skolgång ska stärkas.

Alla former av diskriminering, utnyttjande och exploatering av barn ska motarbetas. Fokus ska ligga på riktade insatser för barn som drabbats av klimatrelaterade kriser, våld, krig eller diskriminering. Flickors särskilda utsatthet ska prioriteras för att skydda mot genderbaserat våld och säkerställa lika tillgång till utbildning och hälsa.

Insatserna för att skydda barn och deras rättigheter och säkerhet under väpnade konflikter eller flykt ska stärkas, liksom barns rätt till utbildning, hälsa och tryggt psykosocialt stöd. Insatser ska inriktas mot att förebygga och motverka våld, tvångsrekrytering, sexuella övergrepp och andra former av exploatering av barn, samt mot att skydda miljöer där barn vistas. Barn som tvingats delta i krigshandlingar ska betraktas som offer och få rehabilitering och stöd.

Strafffrihet för brott mot barn i väpnade konflikter ska motverkas i linje med Barnkonventionen och internationell rätt. Ansvarsutkrävande är en förutsättning för att skydda barn, skipa rättvisa och för långsiktig fred. Det är också viktigt att barn och ungdomar får en röst i fredsprocesser och dialoger eftersom de bidrar med perspektiv som främjar långsiktig fred och social sammanhållning som minskar risken för marginalisering.

VI. En fri och rättvis handel, hållbara investeringar och företagande

En fri, hållbar och rättvis internationell handel är ett viktigt verktyg för att bekämpa fattigdom, stärka ekonomisk tillväxt och bidra till effektiv och rättvis klimatomställning och stärka global säkerhet. För att uppnå detta krävs en handelspolitik där handel,

utvecklingssamarbete, miljö, arbetstagares rättigheter samt människors hälsa är ömsesidigt stödjande och samstämmiga. Denna politik ska bidra till genomförandet av Agenda 2030 och Parisavtalet och inkludera både kvinnor och män på lika villkor.

Utvecklingssamarbetet för att främja handel och investeringar ska vara flexibelt och präglas av innovativa arbetssätt. Ett gott utvecklingssamarbete kan leda till fördjupade handelsrelationer. Fokus ska ligga på att stärka lokal handel, då detta skapar arbetstillfällen, stärker lokala marknader och bidrar till hållbara försörjningsmöjligheter.

Genom att stötta olika sektorer och geografiska områden kan utvecklingssamarbete, investeringar och handel tillsammans bidra till att minska ojämlikhet, bland annat genom förbättrad tillgång till ny teknik. Stöd till lokal innovation och entreprenörskap kan leda till hållbara lösningar, nya arbetstillfällen och nya sätt att bedriva utvecklingssamarbete.

Stöd till långsiktig institutions- och kapacitetsutveckling i utvecklingssamarbetet kan stärka förutsättningarna för hållbart företagande och ekonomisk diversifiering i låg- och medelinkomstländer. Utvecklingspolitiken ska följa internationella normer för hållbarhet och företags ansvar för mänskliga rättigheter. ILO spelar en central roll i att skapa övergripande normer och regelverk i arbetslivet och handels- och biståndspolitikerna ska bidra till deras genomförande.

Småföretag spelar en viktig roll i utvecklingsländer. När möjligheterna till företagande stärks kan människor i fattigdom närma sig arbetsmarknaden och arbetsvillkoren i den informella sektorn förbättras. Kvinnors och ungas egenmakt och försörjningsmöjligheter ska främjas genom småskaligt entreprenörskap och jobbskapande.

Företag och investerare måste ta ansvar för sin påverkan i hela värdekedjan – respektera arbetstagares rättigheter, minska klimat- och miljöpåverkan samt bidra till lokalsamhällens utveckling. Det innebär att den globala ekonomin ska styras genom bindande regler, jämlika handelsrelationer, starkare social dialog och tydliga mekanismer för ansvarsutkrävande. Hållbara investeringar ska bidra till gröna jobb, rättvis omställning och stärkt facklig organisering.

I dialogen med näringslivet är det viktigt att inkludera fackföreningsrörelsen på jämlika villkor och använda och bygga vidare på den svenska modellen. Den svenska modellen kan främjas genom att använda svenska företag och deras fackliga part som hävstång i utvecklingsländer där företagen har närvaro.

VII. Utbildning och omställning

Utbildning är en av de viktigaste frågorna för utveckling och fattigdomsbekämpning. Möjlighet till utbildning och vidareutbildning är bärande för social och ekonomisk utveckling både på individ- och samhällsnivå. Tillgången till utbildning och skolgång påverkas negativt av både konflikter och klimatförändringar. Dessa problem förvärras av faktorer som osäkerhet och brist på ekonomiska resurser, vilket gör det svårt att driva skolor och skapa trygga lärandemiljöer.

Utvecklingssamarbetet ska bidra till att säkra alla barns trygga skolgång. Skolor ska vara trygga och säkra för alla barn, både flickor och pojkar.

Fattigdom är en av de främsta anledningarna till att barn berövas sin skolgång och flickor är särskilt utsatta eftersom fattiga familjer ofta prioriterar pojkars utbildning framför flickors. Insatser för att förändra normer och synen på flickors delaktighet i samhällen ska göras för att bidra till flickors jämlika skolgång.

Utbildning för flickor och kvinnor är en grundläggande förutsättning för global utveckling, jämställdhet och hållbar fred. När flickor ges tillgång till kvalitativ utbildning stärks deras möjligheter till såväl egen försörjning som inflytande och deltagande i samhället, samtidigt som fattigdom, ohälsa och barnäktenskap minskar. Därför ska satsningar på flickors och kvinnors utbildning prioriteras inom svenskt utvecklingssamarbete.

Arbetstagare måste ges möjlighet till utbildning och trygghet i förändring, så att de kan ta de nya framväxande jobben och känna framtidstro. På samma sätt ska lantbrukare få det stöd de behöver för att anpassa sig och klara livsmedelsförsörjningen och sitt uppehälle även i omställningen. Vi vill därför fortsätta satsningarna i biståndet på uthållig social och mänsklig utveckling, såsom utbildning, jämställdhet och inkluderande institutioner. I detta ingår också att säkra människors försörjning samt att driva på klimatomställning och anpassning.

VIII. Facklig organisering och arbetstagares rättigheter

Rättvisa löner, anständiga arbetsvillkor och en god arbetsmiljö är fundament för den svenska arbetarrörelsen. Eget arbete och egen försörjning är grundläggande för människors frihet och ett effektivt sätt att bekämpa fattigdom. Det bygger välmående samhällen och ökar säkerheten i världen. En produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och inkluderande tillväxt i enlighet med FN:s arbetslivsorgan ILO:s Decent Work-agenda ska främjas.

Fria fackföreningar och fackliga rättigheter är grundläggande i kampen för global rättvisa. Det är centralt att värna människors möjligheter att organisera sig i fackförbund och främja fackliga fri- och rättigheter, vilket i förlängningen kan leda till löneökningar och arbetsmiljö som kan ta människor ur fattigdom och utsatthet. Ett brett samarbete med den internationella fackliga rörelsen och ILO är därför en viktig prioritering i att stärka fackliga rättigheter. Samarbete med näringslivet är viktigt för att stödja jobbskapande, och nå en enhetlig syn och överenskommelser om grundläggande normer på arbetsmarknaden.

En rättvis klimatomställning kräver klimativänliga jobb och anständiga arbetsvillkor. För att nå de globala målen för hållbar utveckling krävs en demokratisk process. I relation till frågor om arbete innebär detta social dialog och samarbete med arbetsmarknadens parter. Utvecklingssamarbetet är ett viktigt verktyg också för att stötta fackföreningarnas deltagande och social dialog. Sverige ska därför bidra till att social dialog som metod utvecklas, sprids och stärks. Det globala partnerskapet Global Deal som fokuserar på förbättrade arbetsmarknadsrelationer och social dialog ska utökas och utvecklas.

En mer jämställd arbetsmarknad är nödvändig för att bekämpa fattigdom, diskriminering och social exkludering, och bygga hållbara välfärdssamhällen och ökad ekonomisk utveckling. Det kräver en förändrad syn på kvinnor och flickors roll i samhället, reformer av diskriminerande lagstiftning, inklusive traditionell och religiös familjerätt men också allmänna sociala trygghetssystem, inklusive föräldraledighet, barn- och äldreomsorg, pensioner och sjukförsäkring. Kvinnors ekonomiska egenmakt och insatser som främjar lika ekonomiska och arbetsrelaterade rättigheter och möjligheter för kvinnor och män ska stärkas.

IX. Forskning och kapacitetsbyggande

Biståndsverksamheten ska vägledas av kunskap grundad i forskning, beprövad erfarenhet eller, i de fall då nya arbetssätt krävs, välgrundade och uppföljningsbara hypoteser. Uppföljning, lärande och kommunikation av resultat är viktigt för biståndets kvalitet. Det är centralt med investeringar i utvecklingsforskning och utvärdering liksom information och återkoppling av relevanta insikter från utvecklingssamarbetets praktik till allmänheten och beslutsfattare, både i Sverige och globalt.

Globala utmaningar, som klimatförändringar, framtida pandemier, antibiotikaresistens, konflikter och migration, kräver globala lösningar och därmed också global forskning och innovation. Investeringar i forskning och innovation är avgörande för att möta framtidens utmaningar.

Utvecklingsarbete utan forskning ger sämre träffsäkerhet. Forskning en nyckel till att förstå och hantera globala utmaningar och behövs för att veta vad som fungerar, var och för vem och för att varje biståndskrona ska göra maximal nytta och möjliggöra evidensbaserade insatser som leder till verklig förändring.

Det är centralt att resursstarka länder med god forskningskapacitet, som Sverige, fortsätter att bidra till att uppfylla de globala målen, samtidigt som det också krävs bättre kapacitet för att bedriva forskning och integrera evidenspolicy och praktik i världens låginkomstländer. Lokal forskningskapacitet gör att länder själva kan formulera och besvara sina frågor, anpassa insatser till kontext och ta ägarskap över utvecklingen samtidigt som de medverkar i gemensamma ansträngningar för att möta globala utmaningar och uppfylla de globala målen.

Forskningssamarbeten stärker svensk kunskap och leder till betydande forskningsresultat, stärkta forskningsmiljöer i samarbetsländerna och utveckling av inhemsk expertis inom många områden. Långsiktiga forskningssamarbeten stärker universitet, myndigheter och vårdssystem, och fostrar nästa generations ledare inom politik, förvaltning, privat sektor och akademi, både i Sverige och samarbetsländer. Det är därför viktigt att även nya generationer av svenskar åter får möjlighet att påbörja yrkesbanor inom detta område.

Sverige ska främja ansvarsfull användning av AI inom biståndet, för att öka effektiviteten och stärka innovationsförmågan i samarbetsländer. Genom att investera i ny teknik och kapacitetsutveckling stärker vi både vårt bistånds genomslag och våra partners egna innovationsförmågor.

Sveriges ska ha en framträdande roll som en ledande givare inom forskning och högre utbildning och vara en partner att lita på i internationella forskningsprogram.

X. Global hälsa

Global hälsa ska vara ett prioriterat område inom svenskt utvecklingsarbete, liksom att verka för en god folkhälsa genom satsningar på tillgång till näringsriktig mat, rent vatten, utbildning, egenförsörjning samt säkra bostäder.

Sambandet mellan fattigdom och ohälsa är tydligt. Tillgång till adekvat hälso- och sjukvård till en kostnad som är överkomlig är avgörande för att reducera risken för sjukdom, försämrad livskvalitet, förlorad arbetsförmåga eller dödsfall. Investeringar i hälsa är inte bara en moralisk skyldighet utan också en av de mest kostnadseffektiva investeringarna för långsiktig ekonomisk och social utveckling som i sin tur stärker den globala säkerheten.

Starka hälsosystem är centrala för arbetet med global hälsosäkerhet och ökar länders kapacitet att hantera smittsamma sjukdomar och antibiotikaresistens. Vaccinationer, mödra- och barnhälsovård samt grundläggande sjukvård räddar liv och skapar en grund för utveckling och framtidstro. Vi vill prioritera insatser för väl fungerande lokal hälso- och sjukvård och det förebyggande tidiga hälsoarbetet. Sverige ska vara ett föregångsland i kampen mot dödliga infektionssjukdomar som tuberkulos, hiv och malaria liksom i arbetet att säkra vaccin i låg- och medelinkomstländer. Insatser för vaccination behöver samtidigt integreras i ländernas ordinarie hälsosystem.

För att säkerställa en hållbar och stabil utveckling av den globala hälsoarkitekturen från biståndsberoende till motståndskraftiga lokalt ägda system krävs stabil finansiering av samarbetsländernas hälso- och sjukvård. Detta är en förutsättning för att undvika en kollaps av de globala hälsosystemen och rädda liv.

Hälsoforskning är en nyckelfaktor för bättre hälsa som är nödvändig för att bland annat få fram nya vaccin, utvidga hållbar vaccintillverkning på regional nivå och utveckla nya behandlingsformer och teknologier inom diagnostik. Evidens och data ska användas för att stödja länders egna prioriteringar och investeringar i hälsa, så att resurser används strategiskt och i linje med nationella planer.

Trenden bland givarländer att minska andelen bistånd till global hälsa behöver brytas. Vi vill öka det svenska hälsobiståndet till WHO, Unicef, Gavi och Globala fonden. Det ska ges långsiktigt och förutsägbart finansiellt stöd för att säkerställa god planering och effektivt arbete.

XI. Sociala trygghetssystem

Utbyggd social trygghet - välfärd - är en central del i arbetet för att uppfylla de globala målen i Agenda 2030. Ändå saknar nästan hälften av jordens befolkning tillgång till någon form av social trygghet som grundläggande inkomstrygghet, pension, barnbidrag, allmän grundläggande hälsovård, sociala tjänster och behovsprövat ekonomiskt stöd.

Sociala trygghetssystem är effektiva för att dels bekämpa fattigdom och social osäkerhet, dels nå ökad inkomstjämlighet. De är också ett kraftfullt verktyg för ökad jämställdhet mellan män och kvinnor bland annat genom att förbättra kvinnors möjligheter att delta på arbetsmarknaden på lika villkor som män.

Vi vill fokusera på att stärka institutioner, sociala trygghetssystem och aktörer som stödjer hållbar utveckling och demokratisk samhällsstyrning. Vi vill främja uppbyggandet av breda, generella och rättighetsbaserade trygghetssystem som allmän pension, barnbidrag och hälsoförsäkring och se en särskild satsning på det inom utvecklingssamarbetet enligt nordisk modell. Erfarenheten visar att generella system, där alla medborgare och skattebetalare får del av den gemensamma välfärden, är avgörande för att skapa de samhällskontrakt som krävs för att alla länder på sikt ska kunna finansiera sina egna trygghetssystem.

Internationellt utvecklingssamarbete spelar en viktig roll i uppbyggnaden av sociala trygghetssystem, med det långsiktiga syftet är att de ska finansieras av länderna själva. Detta förutsätter bland annat ett välfungerande skattesystem med tydliga regler för beskattning. Samtidigt som ett stabilt skattesystem genom omfördelningspolitik möjliggör att välfärd, inklusive sociala trygghetssystem, kan byggas ut och stärkas, minskar det också statlig korruption.

Det globala skattesystemet behöver stärkas för att hindra skatteflykt, öka den finansiella transparensen och se till att multinationella storföretag och de allra rikaste beskattas rättvist. Detta är avgörande för att finansiera en god välfärd för alla. Sverige ska stötta demokratiska initiativ för skatterättvisa.

Sverige ska verka för att IMF, Världsbanken och utvecklingsbanker på ett relevant sätt ska beakta behovet av investeringar i social trygghet, hälsa och utbildning i sina bedömningar av länders skuldbördor och undviker krav på nedskärningar i sociala trygghetssystem med negativa följder såväl socialt som ekonomiskt.

Humanitärt bistånd

I en värld där humanitära kriser blir alltmer komplexa, omfattande och utdragna och där det humanitära systemet är under hård press krävs en fast politik. Sverige ska fortsätta att stå upp för den internationella humanitära rätten, de humanitära principerna och för det folkrättsliga ramverket. Sverige ska prioritera ansvarsutkrävande för krigsbrott och påtryckningar för humanitärt tillträde, även gentemot länder med icke-legitimt styre.

Lokala humanitära aktörer, särskilt kvinnoorganisationer, och religiösa och trosbaserade lokala aktörer är de huvudsakliga aktörerna i humanitära kriser eftersom de befinner sig på plats både före, under och efter en kris. De har ofta tillträde till områden dit det internationella FN-systemet inte lyckas nå och bidrar i stor utsträckning till en snabb och relevant hjälp till de allra mest behövande. Genom att stärka lokala aktörer, satsa på förebyggande insatser och säkra en samordnad och långsiktig finansiering kan det humanitära arbetet bli mer effektivt och rädda fler liv. Jämställdhetsperspektiv i det humanitära biståndet ska prioriteras och dessa frågor drivas i samordningen av humanitära insatser och stöd.

Humanitärt stöd räddar liv här och nu – men det kan aldrig ersätta det långsiktiga arbete som behövs för att kriser och konflikter ska kunna hanteras på ett hållbart sätt och samhällen stärkas så att nya kriser inte uppstår. Därför behöver mer göras för att det akuta humanitära arbetet, det långsiktiga utvecklingssamarbetet och insatser för fred och konfliktlösning samspelar och stärker varandra. Även klimatanpassning är en viktig del av detta arbete. Sverige ska därför driva på för en mer sammanhållen ansats i det globala utvecklingssamarbetet.

Sverige ska vara en röst för en fortsatt reformering av det humanitära systemet för att stärka det lokala ledarskapet och omfördelningen av finansiella resurser. I enlighet med det så kallade Grand Bargain-målet bör minst 25 procent av det humanitära biståndet gå till lokala organisationer i partnerländer.

Biståndets riktlinjer, ansökningsprocesser och rapporteringskrav behöver utformas så att de bidrar till samordning mellan humanitärt arbete, utvecklingssamarbete och fredsbyggande.

Svenska humanitära aktörer ska användas vid humanitära kriser och inom humanitärt bistånd finansierat av Sida. Svenska aktörers kapacitet och erfarenhet är omfattande och deras insatser vid akut kris är effektiva och uppskattade.

Geografiskt fokus

i. Bilateral landstrategier

Det bilaterala utvecklingssamarbetet möjliggör en långsiktig och kontinuerlig dialog samt analys och uppföljning av verksamheten. Det bilaterala utvecklingssamarbetet ska utgå från principerna för ett effektivt utvecklingssamarbete såsom ägarskap, anpassning och ömsesidigt ansvarsutkrävande. Det är centralt att anpassa utvecklingssamarbetet till samarbetslandets egna utvecklingsstrategier och planer samt använda landets eget system. Förändringar och beslut om att fasa ut strategier ska grundas i en transparent analys av vad beslutet betyder för länderna, det svenska engagemanget, uppbyggda relationer och verksamhet i berört land.

Sverige har under decennier byggt starka relationer i länder i Afrika, Asien och Latinamerika. Det är av stor vikt att vi i framtiden bygger vidare på dessa långvariga relationer.

Sveriges bilaterala utvecklingssamarbete ska vara fokuserat på de minst utvecklade och mest utsatta länderna/fragila staterna, där behoven är störst och möjligheten att mobilisera andra finansiella resurser är minst. Sverige ska vara engagerat i Afrika, Asien och Latinamerika genom såväl bilateralt som regionalt och tematiskt utvecklingssamarbete.

ii. Ukraina

Sveriges stöd till Ukraina ska fortsätta så länge det behövs, både militärt, ekonomiskt och humanitärt. Sveriges civila och humanitära stöd till Ukraina är nödvändigt – och det är helt rätt att vårt bidrag till landets återuppbyggnad är omfattande. Ukrainas framtid är också

Europas framtid. Återuppbyggnaden är ett av de största freds- och utvecklingsprojekten i vår tid och kommer att kräva betydande resurser under lång tid.

Behoven i vår omvärld har emellertid inte försvunnit i och med kriget i Ukraina, utan snarare ökat. Det är självklart att Sverige ska fortsätta att uthålligt stödja Ukraina, men vi ska också fortsätta att bekämpa fattigdom, förtryck och hungersnöd i andra delar av världen.

Sverige ska verka för att återuppbyggnaden av Ukraina i ökad utsträckning samordnas inom Europa och internationellt i syfte att skapa stabil, förutsägbar och långsiktig finansiering över tid. Till exempel ska de frysta ryska tillgångarna användas i återuppbyggnaden av Ukraina.

Många olika insatser krävs från olika finansieringskällor för att stödja och stärka Ukraina, både under kriget och efteråt. Stödet behöver samordnas mellan länder och givare för att motverka korruption. Sverige och EU ska stärka handeln med Ukraina så att Ukraina i ökad utsträckning får tillgång till EU:s inre marknad. På det sättet kan stora intäkter komma Ukraina till del och biståndsbehovet minska. Vi vill att såväl svenska som europeiska företag ges goda förutsättningar att delta i Ukrainas återuppbyggnad.

Arbetstagarna, som kommer dra det tyngsta lasset i återbyggnaden av Ukraina, måste garanteras fackliga rättigheter och internationella regler för anständiga arbetsvillkor måste följas. Medborgarnas välbefinnande och grundläggande rättigheter måste skyddas och upprätthållas under hela återuppbyggnadsprocessen. Stödet till Ukraina för att stärka rättsstaten och demokratin är också en viktig del av återuppbyggnaden och ska fortsätta och vara långsiktig. Fokus ska ligga på att bygga institutionell kapacitet, bekämpa korruption och reformera rättsväsendet.

iii. Palestina

Sverige ska verka för långsiktig fred mellan Israel och Palestina samt en tvåstatslösning, där Israel och Palestina kan leva som två självständiga demokratiska stater med internationellt erkända gränser. För oss är det självklart att Sverige ska ta en aktiv roll i Mellanöstern.

Palestina ska vara prioriterat i utvecklingssamarbetet och en särskild Palestinastrategi ska tas fram. I Palestina ska utvecklingssamarbetet bidra till att utveckla demokratiska institutioner, rättsstat och mänskliga rättigheter samt skydd av civila. Sverige ska verka för humanitärt tillträde och respekt för internationell humanitär rätt. Ockupation och våld mot civila underminerar möjligheterna till en hållbar tvåstatslösning och fredlig utveckling.

Sverige har erkänt staten Palestina. Vi ska stärka stödet till Palestina och den palestinska myndigheten, och vara med och stötta en demokratisk utveckling samt delta i återuppbyggnaden av Gaza. Återuppbyggnaden av Gaza och stärkandet av demokratiska institutioner på Västbanken kommer att kräva ett omfattande internationellt engagemang. Likaså ska stöd ges till civilsamhällets organisationer i att verka och fungera i de palestinska områdena. Sverige ska stödja UNRWA. UNRWA är den viktigaste biståndsorganisationen i området och har verksamhet i flera länder. Deras infrastruktur och kontakter är avgörande för att möjliggöra humanitära insatser, även för andra organisationer.

Stödet till det Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel (EAPPI) ska återupptas. EAPPI bidrar till att dämpa våldet, dokumentera människorättsöverträdelser och visa solidaritet med de som arbetar för en fredlig lösning av konflikten.

EU, FN, enskilda länder och frivilligorganisationer som finansierat biståndsprojekt i Palestina som förstörts av den israeliska armén bör kräva Israels regering på ersättning för dessa.

iv. Afrika

Sverige behöver en ny Afrikastrategi. Afrika är en kontinent med enorm potential – med en ung befolkning, stora naturtillgångar, kultur, entreprenörskap och innovation. Men det är också världens fattigaste kontinent där valet mellan demokrati och auktoritärt styre kommer få globala konsekvenser. Att utveckla en progressiv strategi för Afrika handlar därför inte bara om solidaritet, utan också om Sveriges och Europas egen framtida säkerhet och stabilitet.

Afrika är en kontinent där framtidens globala utveckling avgörs – och där kampen mellan demokrati och diktatur pågår i realtid. Sedan många år bedriver Ryssland och Kina en mycket aktiv Afrikapolitik för att säkra naturtillgångar och bygga politiskt stöd, utan motkrav på demokrati eller mänskliga rättigheter. Samtidigt har demokratiska länder kraftigt skurit ner i det långsiktiga utvecklingsbiståndet till flera afrikanska länder och utvecklingsinsatser som bland annat stärker sjukvård, utbildning och civilsamhällets arbete för demokrati och fred har stannat av. När Sverige och andra demokratier drar sig tillbaka fylls tomrummet snabbt av auktoritära aktörer.

En förnyad Afrikapolitik måste vara bred och långsiktig. Den ska handla om bistånd, handel, migration, politiska relationer, jämställdhet, klimat- och miljösamarbete, kulturellt utbyte och stöd till civilsamhälle och demokratiska rörelser. En ny politik för afrikanska länder ska bidra till att förstärka Afrikas eget ledarskap och agenda och lyfta fram möjligheter till innovation, entreprenörskap och ungdomsdrivna initiativ som centrala delar av utvecklingssamarbetet.

Partnerskap kring förnybar energi, klimatanpassning och grön teknik som bygger på gemensamma mål, respekt för nationell äganderätt och ömsesidig nytta gynnar både Afrika och Europa. Afrikastrategin ska innehålla stöd för ökade investeringar i afrikanska samhällen och företag, lokal värdeproduktion och förstärkt kapacitet inom strategiska sektorer. Dessa insatser ska ha tydliga mål och följas upp för att säkerställa att resurser används effektivt och gör verklig nytta för befolkningen.

Utvecklingsnivån skiljer sig stort mellan länderna och mellan stad och landsbygd, och därför krävs en flexibel politik som ser skillnaderna och bygger på uthållighet.

Sverige ska vara en aktiv, trovärdig partner till länder i Afrika – som bygger långsiktiga relationer, stärker demokratin, försvarar mänskliga rättigheter och bidrar till att mildra humanitära katastrofer.